

תת"ע 2255/09/15 - מדינת ישראל נגד גולן מונדר

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תתע"א 2255-09-15 מדינת ישראל נ' מונדר
תיק חיצוני: 14210264124

בפני	כבוד השופטת כרמית פאר גינת
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	גולן מונדר

החלטה

- כתב האישום שבפני מייחס לנאשם עבירה של נהיגה ברכב מבלי שבידי הנאשם רישון נהיגה (וכן עבירה נלווית של נהיגה ברכב ללא פוליסת ביטוח ברת תוקף). בכתב האישום מופיעים שני עדי תביעה, רס"ר דוד חמו ורס"ר ברוך רון.
- לאחר שנשמעו עדי התביעה האמורים, ביקשה המאשימה לתקן את כתב האישום, על דרך של הוספה של שני עדי תביעה. הראשון, בעל הרכב נשוא כתב האישום. השני, "סטטוס של משרד הרישוי בעניין רישון הנהיגה".
- לאחר הדיון הודיעה המאשימה כי היא אינה עומדת על בקשתה להוסיף את הבעלים של הרכב כעד נוסף, וכי היא מבקשת אך להוסיף את "סטטוס משרד הרישוי" כאמור לעיל.
- הנאשם מתנגד לבקשה זו.
- לדבריו של בא-כוח הנאשם, הבקשה אינה מפרטת את זהותו של עד התביעה שצירופו מתבקש. היה מקום לציין, לדבריו, מיהו אותו עד תביעה שערך את הסטטוס של משרד הרישוי, ומשלא נקבה המאשימה בשמו וזהותו של אותו עד תביעה אין מקום להיעתר לבקשה מטעם זה בלבד.
- עוד הוא מציין כי בקשתה של המאשימה מהווה, הלכה למעשה, בקשה להשלים את החקירה, שכן בזמן אמת לא היה אותו סטטוס של משרד הרישוי חלק מחומר הראיות, ועל כן למעשה מבקשת המאשימה היום להוסיף ראיות שלא היו קיימות במועד בו הוגש כתב האישום, כמו גם לאחוריו (במהלך הדיונים בפני בית משפט זה, ובשעה שבא-כוח הנאשם ביקש את מלאו חומר החקירה בתיק). בקשה זו להשלמת חקירה, אליבא דנאשם, מהווה בקשה שלא נעשתה בהתאם להנחיות של פרקליט המדינה.
- עוד טוען בא-כוחו של הנאשם כי קבלת הבקשה בשלב זה של ההליך יהיה בו משום קיפוח זכותו של הנאשם להליך הוגן, שכן הוא תכנן את הגנתו על יסוד חומר הראיות שהיה קיים בתיק החקירה במועד בו הוגש כתב האישום לבית המשפט. הוספת ראיות לאחר שנשמעו עדי התביעה פוגעת על כן, לשיטתו של הנאשם, בזכויותיו באופן שאינו מידתי.
- בא-כוחו של הנאשם הפנה בתגובתו לבקשת התיקון למספר החלטות שניתנו על ידי כב' השופט נאיל מהנא (למשל, תת"ע (שלום ירושלים) 7024-12-13 **מדינת ישראל נ' בן סמיהן** (4.2.15)), שם קבע בית המשפט כי תיקון שכזה, בלחץ כאשר שכוה, לא בטוח כפי שהנאשם מנסה את תגובתו לכתב האישום, אינו בבדר תיקון טכני, "העולל לשבש את דרכי הגנתו של הנאשם", ועל כן אין להתירו.
- לטעמי, בבסיבות העניין, והגם שאני סבורה כי התנהגותה של המאשימה בהקשר זה לוקה בחסר, בלשון המעטה, יש מקום להיעתר לבקשה.
- המאשימה מבקשת לצרף היום, כחלק מחומר הראיות בתיק, תעודת עובד ציבור, המתייחסת למעידים שבהם החזיק הנאשם, אם בכלל, רישון נהיגה בר תוקף (לרכב בכלל ולרכב בו נהג במועד הרלוונטי לכתב האישום בפרט).
- אכן, כאשר מושג כנגד פלוני כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה ללא רישון נהיגה, ראוי הוא כי המאשימה תקבל תעודת עובד ציבור שכזו עוד בטרם תגיש את כתב האישום. במקרה שבפני, לא רק שהמאשימה לא קיבלה תעודה שכזו טרם הגשת כתב האישום, אלא נדמה (לאור רשימת חומר החקירה שהועברה לבא-כוחו של הנאשם, אשר צורפה לתגובתו לבקשת התיקון) כי תעודה שכזו אינה מצויה ביד המאשימה גם כיום.
- עם זאת, אינו רואה בבקשה לצירוף של תעודה שכזו משום השלמה של החקירה בתיק, במובן הטבעי של מונח זה. המאשימה אינה מבקשת לבצע פעולה חקירתית, אלא להציג בפני בית המשפט תעודה, אשר בשל רשלנותה שלה עצמה לא נכללה בחומר הראיות מלכתחילה.
- השאלה המרכזית שיש לשאול היא האם הצגה של אותה תעודה, בשלב הנוכחי של ההליך, שבו כבר נשמעו עדי תביעה (ומילא מובן כי הנאשם כבר תכנן את הגנתו מתוך הנחה כי תעודה כאמור לא תוצג) יש בה משום פגיעה לא מידתית, או כזו שאינה ניתנת לתיקון. בהגנתו של הנאשם? כאן, לתפיסתי, התשובה לשאלה זו אינה בשלילה.
- תעודה שכזו מטעם משרד הרישוי, המתייחסת לרישומי משרד הרישוי לגבי תוקפו של רישון הנהיגה של הנאשם, אינה בבדר ראיה מפתיחה עבור הנאשם. גם אם זו לא נכללה בחומר החקירה, הרי שהאינפורמציה שכלולה בתעודה זו היא אינפורמציה המצויה בידועתו, או יכולה להיות מצויה בידועתו, של הנאשם.
- לא מדובר במצב שבו המאשימה מבקשת (למשל) להציג בשלב מאוחר עדות, אשר הנאשם לא ידע על קיומה. לא מדובר במצב שבו המאשימה מבקשת (למשל) לבצע פעולות חקירה אשר יעבו ראיות שלא היתה גישה אליהן קודם לכן. מדובר בתעודה אשר כל אחד, לרבות הנאשם, היה יכול להגניק ערב תחילת הדיון בפני בית המשפט.
- אכן, העובדה כי מדובר בתעודה שהאינפורמציה בה גלויה גם לעיניו של הנאשם (ללא קשר לקיומו של כתב אישום כנגדו) אינה מצדיקה את רשלנותה של המאשימה. עם זאת, היא אינה יוצרת פגיעה בלתי הפיכה בנאשם, כך, אם יבקש לחקור את מי שערך את תעודת עובד הציבור, בעקבות הגשתה, ויכל לעשות כן. אם יבקש לזמן מחדש עדי תביעה, לשם חקירתם מחדש, ויכל לעשות כן.
- לא בכדי פסק בית המשפט העליון כי הבאת ראיות נוספות, גם בשלב סיוכומים, ואף אם היא נעשית על מנת לכפות על משגה של התובע, אפשרית היא (דבריו של השופט ברק, ב-ע"פ 951/80 **קביר נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה (3) 505), אכן, הבאת ראיה, שלא בשלב הפרוצדוראלי המתאים להבאתה, מטעמה של התביעה, תמיד תפעל לחיזוק הראיות כנגדו. על כן, הבאתה של ראיה חדשה המסייעת להרשעתו של הנאשם אין משמעותה עיוות דין לנאשם. "עיוות דין משמעותי, בהקשר זה, פגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן כראוי" (שם, בעמ' 516).
- ההליך הפלילי "אינו תחרות או מאבק בין תובע לנאשם" (שם). אין מקום להגיע לזיכוי של הנאשם כאשר "זיכוי זה מתבסס אך על טעות טכנית גרידא של התביעה" (שם, בעמ' 517).
- הדיון הפלילי אינו כזה. הוא אינו "כר נרחב לטכסיסים והשהיות בעלי אופי פורמאלי גרידא" אלא "מערכת מאוזנת ומבוקרת שנועדה לחשוף את האמת" (שם, בעמ' 518).
- אכן, הראיה אותה מבקשת המאשימה לצרף כיום היא ראיה שיש בה כדי לסייע למאשימה להשיג את הרשעתו של הנאשם (לפי תפיסתה של המאשימה). היא כזו שלא הוצגה בשלב הנכון של ההליך (כחלק מרשימת עדי התביעה עליה התבסס כתב האישום או כחלק מחומר החקירה בתיק), לאור משגה של המאשימה. עם זאת, צירופה בשלב הנוכחי אין בו כדי לפגוע בהגנתו של הנאשם.
- אין זה אומר כי בכל מקרה שבו יתבקש הצירוף בשלב מאוחר, זו תהיה המסקנה. יתכן, למשל, מצב שבו בקשת הצירוף המאוחרת תעשה במועד שבו ראיות שהנאשם היה יכול להציג לביסוס חפותו בשלב מוקדם יותר כבר אינן נגישות לו. אך זאת, הנאשם שבפני אינו טוען בתגובתו לבקשת התיקון. הוא טוען, כטענה כללית, כי התיקון בשלב כה מתקדם של ההליך יפגע בו פגיעה שאינה מידתית, אך הוא אינו מסביר מדוע אי אפשר לתקן את הפגיעה (ועל ידי כך להפוך אותה למידתית).
- ניח, לשם הדיון, כי התיקון מתבקש לאחר שכבר נשמעו עדי תביעה, והנאשם מבקש לזמן את אחד מעדי התביעה פעם נוספת לעדות, על מנת להשלים את חקירתו, אך עד זה אינו זמין עוד. במקרה שכזה, התיקון יפגע פגיעה שאינה מידתית בהגנתו של הנאשם, שכן הגשת הראיה בשלב מאוחר מונעת את יכולתו של הנאשם לחקור את העדים כנגדו. היא הופכת את התקלה התביעתית לכזו שאינה ניתנת לתיקון. אך למצב שכזה הנאשם אינו טוען בתגובתו.
- יחד עם זאת, בהחלט יתכן כי בשלב מאוחר יותר של ההליך הנוכחי, יתברר כי אכן נגרמה לנאשם, בשל הבקשה המאוחרת, פגיעה לא מידתית בזכויותיו. למשל, יכול להיות מצב, כמו זה הנוכחי לעיל, שבו עד תביעה שנשמע לא יהיה זמין לחקירה מחדשת, והדבר יתברר רק בשלב מאוחר יותר. יתכן (לדוגמה) כי לאחר שהנאשם יקבל לידיו את התעודה שצירופה מתבקש, וייגשש קו הגנה מחדש, הוא ימצא כי ראיות שהיו בידו בעבר כבר אינן קיימות בידיו כיום.
- במצב שכזה, בהחלט יתכן כי יהיה מקום לשקול מחדש את ההחלטה הנוכחית. בהחלט יתכן, כי אז יהיה מקום לשקול, בכובד ראש, בקשה של הנאשם לפסילת הראיה, גם לאחר שהוגשה. עם זאת, בשלב הנוכחי של ההליך, לא הועלתה טענה ספציפית, שיש בה כדי להביא לכלל מסקנה שלא ניתן יהיה לתקן את הפגם שנוצר כתוצאה ממחדל המאשימה.
- בבסיבות אלה, אני מקבלת את הבקשה ומתירה את התיקון המבוקש.
- זאת ועוד, אין מחלוקת כי התיקון המבוקש, בשלב בו נעשה, הינו תיקון מאוחר, שיש בו כדי להצביע על דרך התנהלות אשר אינה צריכה להפוך לדרך התנהלות שגרתית. את צירוף התעודה היה מקום לעשות טרם הגשת כתב האישום, כאשר כתב האישום נבדק ואושר, על פי האמור בו, על ידי תובע מטעם המאשימה. ניתן היה לבקש את התיקון והצירוף גם בשלב בו התבקשה המאשימה להמציא לבא-כוח הנאשם את חומר החקירה בתיק, ואת רשימת חומר החקירה, שאז היתה לה הזדמנות נוספת להבחין במחדלה. היה גם אפשר וניתן לבקש את הצירוף והתיקון עם תחילת שמיעת הראיות בתיק, שאז היתה למאשימה הזדמנות נוספת לבחון את חומר הראיות שבידה, לקראת הדיון.
- בבסיבות אלה, יש מקום לחייב את המאשימה בהוצאות, כתנאי לקבלת הבקשה.
- אני מחייבת את המאשימה בתשלום הוצאות בסך של 2,000 ₪, לנאשם באמצעות בא-כוחו. תשלום ההוצאות יתבע בתוך 30 יום מהיום, וכתנאי לתיקון כתב האישום. המאשימה תגיש, בתוך 30 יום מהיום, כתב אישום מתוקן, אליו יצורף אישור של בא-כוח הנאשם על תשלום ההוצאות על פי החלטה זו.
- כל יוצרף אישור כאמור, לא תקבל המזכירות כתב אישום מתוקן לתיק בית המשפט, והדיון בתיק יימשך על פי כתב האישום הנוכחי.
- ללא אישור כתב אישום מתוקן, תמציא המאשימה לידו בא-כוחו של הנאשם, בתוך המועד שנקבע להגשת כתב האישום המתוקן, העתק של התעודה אותה היא מבקשת לצרף. בא-כוח הנאשם יודיע, תוך 14 יום לאחר מכן, האם ברצונו לחקור מי מעדי התביעה, לרבות את עורך התעודה או עד שנשמע קודם לכן.
- התיק יוגא בפני לתוכרת מעקב, בעוד 35 יום מהיום, כדי לבחון האם הוגש כתב אישום מתוקן, שאז אחליט בדבר אופן המשך ניהולו של התיק.

ניתנה היום, כ"ד שבט תשע"ז, 20 פברואר 2017, בהעדר

הצדדים.